

D R E P T U L

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — ECONOMIE POLITICĂ

DIRECTOR: C. G. DISSESCU

PRIM-REDACTOR: V. ATHANASOVICI

Redactori: PAUL NEGULESCU, DEMETRU NEGULESCU, ALEX. CERBAN, G. MEITANI, G. G. DANIELOPOLU
G. C. CRISTESCU, SILIU RĂDULESCU

ZIARUL APARE
JOIA ȘI DUMINECĂ

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: STRADA PARIS, 20

REDACTOR-ADMINISTRATOR
B. P. RĂDULESCU

ABONAMENTELE

se fac pe an și pe jumătate de an
la 1 Ianuarie și 1 Iulie

Dela 1 Iulie până la 1 Sept. ziarul nu apare

GRIGORE G. PĂUCESCU
FONDATOR-PROPRIETAR

Un număr: 50 bani
Un număr vechin 1 leu

COSTUL ABONAMENTULUI

Pe an, 40 lei; pe jumătate an, 20 lei

Studentii plătesc pe jumătate

Pentru străinătate se adaugă timbrul postal

S U M A R

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ. — *Inalta Curte de casație și justiție, secțiunea III: Societatea de navigațiune maritimă „Atlantica” din Buda-Pesta cu G. G. Gaetan.*

Curtea de apel din București, secțiunea I: Societatea «Astra-Română» cu Ministerul Industriei și alțu.

Curtea de apel din Iași, secțiunea I: T. I. Mărunțeanu și alții cu Casa Școalelor (primăria de Mizil).

Judecătoria ocolului Bîlcuiești (Dâmbovița): Costache Nica cu Ștefan Marin Badea și alții.

JURISPRUDENȚA STRAINA. — *Inalta Curte de justiție din din Anglia. — Observațiune de S. R.*

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIUNE ȘI JUSTIȚIE

SECȚIUNEA III

Audiența dela 18 Februarie 1913

Președința d-lui G. P. Petrescu, președinte

Societatea de navigațiune maritimă „Atlantica” din Buda-Pesta cu G. G. Gaetan.

EXECUTOR. — ÎNVESTIRE. — COMPETINȚA TRIBUNALULUI STRĂIN.
— LUCRU JUDECAT. — ART. 374 PR. CIVILĂ.
LEGI STRĂINE. — INTERPRETARE. — CESTIUNE DE FAPT.

1° In materie de executor, tribunalele române fiind nu numai în drept dar și datoare să examineze dacă hotărârea ce se prezintă spre investire a fost dată de un tribunal competent, chiar dacă chestiunea competenței a fost dedusă în judecata tribunalului străin, aceasta nu poate constitui autoritate de lucru judecat, întrucât tribunalele române sunt ținute a cerceta și veri-

fica tocmai acest punct potrivit art. 374 proc civilă,

2° Interpretarea înțelesului unei legi streine este o chestie de fapt, părțile fiind datoare să dovedească care este legea străină și ce interpretare i se poate da, iar instanțele judecătorești având a se pronunța în măsura acestor dovezi.

Prin urmare, această chestiune fiind de atributul suveran al instanței de fond scapă controlului Curței de casație, care este chemată să asigure buna aplicare și unitatea de interpretare numai a legilor române.

No. 97. -- Respins recursul făcut de societatea de navigație maritimă «Atlantica», din Buda-Pesta, contra deciziei comerciale No. 11 din 1912, a Curței de apel din Galați secția II, dată în proces cu G. G. Gaitan.

S'a citit raportul făcut în cauză de d-l consilier St. Miculescu.

S'au ascultat d-nii avocați A. Dunca, Z. Filotti și I. G. Saita, din partea recurentei, în dezvoltarea motivelor de casare; d-ni avocați C. Xenii, M. Pherechide, din partea intimatului, în combateri; d-l procuror-general Scarlat Popescu în concluziuni pentru respingere.

Curtea deliberând,

Asupra motivului I de casare:

I. «Violarea autorității lucrului judecat.

«Am arătat înaintea instanței de fond că în cazul nostru nu se poate examina competența instanței streine, fiindcă această chestiune a făcut ea însăși obiectul judecății în Ungaria și tribunalele ungurești au

hotărât că instanțele cari au judecat erau competente; art. 374 din procedura noastră civilă, nu poate fi aplicat în ceea ce privește competența, atunci când această competență a fost ea însăși judecată în țara străină, fiindcă nimeni mai bine decât tribunalele străine nu pot judeca dacă ele sunt competente conform legilor».

Având în vedere că decizia adusă în recurs are de obiect cererea societății «Atlantica» din Buda-Pesta, de a se încuviința investirea cu titlul executoriu, a sentinței No. 2317 din 1907, pronunțată de către juriul de pe lângă Bursa de efecte și mărfuri din Buda-Pesta, prin care G. Gaitan din Brăila e obligat a-i plăti suma de lei 91.570, cu titlul de daune, plus procente și spese;

Că, Curtea de apel din Galați, secția II, a respins cererea suszisei societăți de a se încuviința investirea cu titlul executor, pe motiv că acea sentință e dată de o instanță necompetente în Ungaria;

Că, pentru a decide astfel, Curtea de apel argumentează și constată în fapt că pretențiunile formulate de societatea «Atlantica» contra lui Gaitan, derivă dintr'un contract de transport de lemne pe mare; că, după ordonanța No. 3269 din 1881, a ministerului justiției din Ungaria pentru regularea procedurii de urmat în afacerile comerciale și care are putere de lege în Ungaria, potrivit art. 107 al legii 59 ungare din 1881, acțiunile care derivă din contractele pentru întreprinderi de transport pe mare se judecă exclusiv de tribunalul regal din Fiume;

Că, cuvântul «exclusiv» întrebuițat de legiuitor în privința tribunalului din Fiume, exprimă prin el însuși ideia că, în afaceri de transport pe mare, nu se poate diferi judecata unei alte jnrisdicțiuni nici chiar cu consimțământul părților, pentru că această atribuțiune exclusivă de competență, privește însăși organizarea judecătorească din Ungaria, ceea ce constituie o chestiune de ordine publică la care părțile nu pot deroga prin consimțământul lor; că, în fine, nu poate fi vorba de diferirea judecăței unor arbitri aleși de părți, conform art. 339 pr. civilă, întrucât în speță este vorba de o jurisdicțiune organizată cu competența limitată și specială;

Având în vedere dispozițiunile art. 374 din codul de procedură civilă;

Considerând că, potrivit acestei dispozițiuni a legii, hotărârile judecătorești date în țări străine nu se vor putea executa în România, decât după ce tribunalul în al cărui ocol vor avea a se executa va

încuviința printr'o sentință investirea lor cu titlul executor în urma citărei părților;

Această investire nu se va putea încuviința decât dacă aceste hotărâri sunt date de tribunalele competente și sunt rămase definitive, dacă nu se calcă legile de ordine publică ale României, și dacă între amândouă Statele este reciprocitate de executare;

Având în vedere că, din dispozițiunile clare ale acestui articol, rezultă în mod neîndoios că tribunalele române chemate a încuviința investirea cu titlul executoriu a unei hotărâri judecătorești dată în țară străină sunt nu numai în drept dar și datoare a verifica și statua dacă acea hotărâre, dată în țară străină, a fost pronunțată de un tribunal competent;

Că, de aici rezultă că chiar dacă chestiunea competenței a fost dedusă în judecata acelu tribunal străin, care a dat hotărârea a cărei executare se cere, nu poate fi vorba de autoritate de lucru judecat în această privință, întrucât tribunalele române sunt datoare a cerceta și verifica tocmai acest punct conform art. 374 pr. civilă, și a nu încuviința investirea cu titlul executoriu când constată că hotărârea a fost pronunțată în străinătate de un tribunal necompetent;

Considerând că așa fiind, Curtea de apel a fost în drept a examina și cerceta competența juriului de pe lângă Bursa de efecte și mărfuri din Buda-Pesta, fără ca prin aceasta să fi violat autoritatea lucrului judecat rezultând din decizia dată de acea instanță, așa că întâiul motiv de casare este nefondat și urmează să fie respins ca atare.

Asupra motivelor II și III de casare, trase din violarea art. 339 din procedura civilă română, și a art. 495 și 53 din procedura civilă ungară și exces de putere.

Având în vedere că interpretarea înțelesului unor legi străine este o chestie de fapt, căci părțile sunt datoare să dovedească care este legea străină și ce interpretare i se poate da, și în măsura acestor dovezi se vor pronunța și instanțele judecătorești, acestea nefiind obligate să cunoască toate legile străine și interpretările lor, deci această chestiune fiind de atributul suveran al instanței de fond, scapă de sub controlul Curței de casație, care este chemată să asi-

gure buna aplicare și unitatea de interpretare numai a legilor române ;

Considerând că, așa fiind, chiar dacă instanța de fond a dat o interpretare greșită unei legi streine, această interpretare nu poate să fie censurată de această Înaltă Curte.

Pentru aceste motive, respinge.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI

SECȚIUNEA I

Audiența dela 10 Septembrie 1913

Președintele d-lui V. Antinescu, consilier

Societatea «Astra-Română cu Ministerul Industriei și altu

CONCESIUNI PETROLIFERE. — CONCESIONAR. — STRICĂCIUNI CAUZATE CONCEDENTULUI. — DAUNE. — PLATA LOR IMEDIATĂ. — ART. 27 DIN REG. PETROLEULUI.

CONCESIUNI PETROLIFERE. — STRICĂCIUNI. — DAUNE. — PLATA LOR. — LOCAȚIUNE. — EXPIRAREA TERMENULUI. — DACA TREBUE AȘTEPTAT ȘI ÎN MATERIE DE CONCESIUNI PETROLIFERE.

1° Concesionarul nu poate cere dela concedent restituirea sumelor încasate cu titlu de despăgubire pentru terenurile degradate prin săpături, de oarece chiar dacă dispozițiunile art. 27 din regulamentul petroleului nu ar fi aplicabil și în ceea ce privește despăgubirile, concesionarul este dator după dreptul comun să plătească despăgubiri la epoca când a cauzat stricăciunile, în virtutea principiului că oricine cauzează altuia un prejudiciu, este dator să-l repare imediat.

2° Cu toate că în materie de locațiune, când este vorba de anumite stricăciuni de minimă importanță, locatarul nu are acțiunea imediat, ci tocmai la expirarea contractului, totuși această regulă de excepție nu poate fi aplicată și în materie de concesiuni petrolifere, de oarece concesiunea, mai ales în urma legii din 1904, numai este privită ca o locațiune, ci ca o operațiune juridică de o natură specială, guvernată de alte principii.

No. 149. — S'a ascultat d-nii avocați N. G. Saita și Tr. Rădulescu pentru apelant și d-nii avocați Isaia G. Ionescu și Traian Ionescu din partea intimăților.

Curtea,

Asupra apelului făcut de «Astra-Română», societate anonimă din București, contra sentinței civile No. 148 din 1913 a trib. Ilfov secția, IV prin care i s'a respins ca nefondată acțiunea intentată contra Ministerului industriei și comerțului și a Ministerului

de finance pentru restituirea sumei de lei 18300 încasată fără drept, pentru suprafața terenurilor degradate prin săpături ;

Având în vedere că părțile au invocat în susținerile lor aceleași fapte și motive invocate și la prima instanță ;

Având în vedere motivele din sentința tribunalului pe cari Curtea găsindu-le juste și bine întemeiate le adoptă în totul 1) ;

Având în vedere, pe lângă acestea, că chiar dacă art. 27 din regulamentul petroleului nu ar fi aplicabil și la despăgubiri, nici nu poate fi loc la restituirea sumelor încasate de stat cu un asemenea titlu, de oarece concesionarul, chiar după dreptul comun, și independent de orice regulament, este dator să plătească despăgubirile la epoca când a cauzat stricăciunile, întrucât este de principiu că ori cine cauzează altuia un prejudiciu, este dator să-l repare imediat ;

Că, dacă în materie de locație, când este vorba de anumite stricăciuni de minimă importanță, locatarul nu are acțiune imediat, ci tocmai la expirarea contractului, aceasta nu însemnează că aceiași regulă de excepție trebuie aplicată și în materie de concesiune petroliferă, de oarece concesiunea mai cu seamă, posterior legii din 1904, numai este privită ca o locațiune, ci ca o operațiune juridică de o natură specială, guvernată de alte principii ;

Că, a admite că și concedentul ca și locatarul pentru exercitarea dreptului său trebuie să aștepte epoca expirării contractului, în regulă generală foarte depărtată după zecimi de ani, ar fi a face iluzoriu dreptul său, ceea ce nu poate fi admis ;

Că, dar, față de cele expuse, stabilindu-se că statul concedent are, atât în baza regulamentulului cât și după dreptul comun, dreptul de a urmări plata despăgubirilor la epoca când au fost săvârșite stricăciunile, bine tribunalului a respins acțiunea societății «Astra» pentru restituirea despăgubirilor ce au fost încasate de stat și prin cosecintă apelul de față este nefondat și cată a fi respins ;

Pentru aceste motive, redactate ne d-l consilier St. Mladoveanu, respinge apelul.

Semnați : V. Antinescu, St. Mladoveanu, I. Coandă, N. N. Săulescu, P. Hagiopol.

1) Din lipsă de spațiu, sentința tribunalului rămâne a se publica în numărul viitor.

CURTEA DE APEL DIN IAȘI

SECȚIUNEA I

Audiența dela 27 Aprilie 1913

Președința d-lui Ioan T. Burada, prim-președinte

T. I. Mărunțeanu și alții cu Casa Școalelor (primăria de Mizil)

DECIZIE DATĂ ASUPRA OPOZIȚIEI. — CASARE. — CURTE DE TRIMETERE. — DELA CARE ACT DE PROCEDURĂ SE REÎNCEPE JUDECATA. — ART. 93 LEGEA CURTEI DE CASATIE, ART. 157 ȘI 158 PR. CIVILĂ.

După art. 63 din legea Curței de casație hotărârea casată se declară neexistentă, și procedura se reîncepe de instanța de trimetere dela actul pentru care nu s'au observat formele legale, iar după art. 157 din procedura civilă, judecata în opoziție se ia din momentul de când oponentul a lipsit. Prin urmare, când decizia casată a fost pronunțată în urma opoziției unei părți, Curtea de trimetere va judeca afacerea în stare de opoziție, și noua decizie va fi fără drept de opoziție, — chiar dacă din eroare s'ar prevedea în decizie un asemenea drept, — pentru că art. 158 pr. civilă se opune la aceasta.

No. 36. — S'a ascultat d-l avocat M. Antonescu din partea Casei Școalelor ; d-nii avocați Al. Ionescu, I. D. Filitti, și P. Sion, din partea moștenitorilor lui T. Mărunțeanu și d-l procuror de secție M. Ionescu-Ghinea în concluziuni.

Curtea,

Văzând decizia No. 66 din 8 Februarie 1910 a Inaltei Curți de casație secția I-a prin care se casează decizia No. 53 din 1904 a Curței de apel din Craiova, secția II-a, și se trimete în judecata Curței din Iași procesul dintre T. I. Mărunțeanu și alții cu Casa Școalelor, substituită primăriei de Mizil, pentru plata unui legat lăsat de Iancu Crăciunescu lui T. Mărunțeanu, autorul împričinațiilor de astăzi ;

Văzând incidentul ridicat de d-l avocat al Casei Școalelor că opoziția moștenitorilor Mărunțeanu la decizia No. 59 din 1866 a Curței de Focșani este neadmisibilă ;

Ascultând pe părți prin avocații lor și pe d-l procuror de secție M. Ionescu-Ghinea, care a cerut respingerea incidentului, și văzând lucrările urmate în cauză, se constată în fapt următoarele : Iancu Crăciunescu încetând din viață în anul 1857 și ne-

având moștenitori, lasă averea sa comunei Mizil în scopul de a face și întreține o școală. În anul următor, 1858, Tache Mărunțeanu, autorul oponentilor de acum, pretinzând că are dela prietenul său Crăciunescu un codicil prin care îi lasă o parte din averea testată comunei Mizil, introduce acțiune contra epitropiei Casei lui Crăciunescu la tribunalul de Buzău, care, prin sentința No. 31 din 9 Septembrie 1858 îi dă câștig de cauză. Epitropia face apel care-i se respinge prin decizia No. 31 din 20 Mai a Curței de apel secția II-a din București ; dar această hotărâre este casată prin decizia No. 65 din 8 Mai 1864, și afacerea e trimisă în judecata secției I-a a aceleiași Curți de București, care prin decizia sa cu No. 200 din 25 Noembrie 1864 și în lipsa lui Mărunțeanu, admite apelul epitropiei și reformă sentința tribunalului. Mărunțeanu face opoziție care-i se admite prin decizia No. 103 din 1865, dar această hotărâre este casată prin decizia No. 68 din 1866, și procesul se trimete în judecata Curței de apel din Focșani, care prin decizia No. 59 din 20 August 1866, în lipsa lui Mărunțeanu și după cererea reprezentantului epitropiei, intră în cercetarea afacerii, ascultă martori, admite apelul și reformă sentința tribunalului, cum zisese și Curtea de București în decizia casată No. 103 din 1865 în opoziția făcută de Mărunțeanu la decizia No. 200 din 1864. Fiindcă Curtea de Focșani a prevăzut în decizia sa dreptul de opoziție pentru Mărunțeanu, acesta a introdus o opoziție care însă s'a pus la dosar pe cuvânt că e tardivă, iar cu mult mai târziu, după aproape 15 ani, la 12 Februarie 1891, succesorii lui Mărunțeanu — care murise de mult — fac opoziție la aceeași decizie cu No. 59 din 1866 a Curței de apel din Focșani strămutată la această dată la Galați, opoziție care formează obiectul incidentului, și care a fost admisă de Curtea de Galați prin decizia No. 174 din 30 Octombrie 1895, reformându-se decizia opozată, respingându-se apelul epitropiei și confirmându-se sentința tribunalului. Casându-se și această hotărâre în 1896, afacerea este trimisă în judecata Curței de apel din Craiova, înaintea căreia se ridică incidentul care face obiectul acestei discuții, incident admis de acea Curte secția II-a prin decizia sa cu No. 53 din 21 Aprilie 1904. Această decizie însă a fost casată prin decizia Inaltei Curți de ca-

sație, secția I-a, cu No. 66 din 1910, cum s'a arătat la început și procesul s'a trimes în judecata Curței de apel din Iași;

Văzând art. 63 din legea Curței de casație care declară ca neexistentă și fără nici o putere hotărârea casată; și că, dacă se anulează vre-o procedură, procedura reîncepe de către instanța de trimetere dela cel dintâi act pentru care nu s'au observat formele, pledându-se din nou în vederea procedurii refăcute; că, prin urmare, Curtea din Iași trebuie să înceapă judecata afacerii dela decizia No. 59 din 1866 a Curței din Focșani întrucât ea stă în picioare prin casarea deciziei No. 174 din 1895 care o reformase; că, orice obiecțiune se face contra acestei decizii No. 59 din 1866 va trebui să fie rezolvită de Curtea de Iași care nu se pronunță ca instanță de cenzură, ci intră în judecata din nou a procesului ca și când afacerea dela început ar fi opera sa, iar nu a instanței a cărei hotărâre s'a casat;

Văzând că, Curtea de apel din Focșani — astăzi Curtea Iași — când a judecat acest proces și a pronunțat decizia opozată No. 59 din 1866 se află în cercetarea acestei afaceri în urma casării deciziei No. 103 din 1865 a Curței de apel din București, secția I-a, prin care se admisesese opoziția lui Mărunțeanu și se reformase decizia anterioară No. 200 din 1864 care dedea câștig de cauză epitropiei; că, în virtutea aceluiași articol 63 din legea Curței de casație (atunci art. 72 a legii din 1862), Curtea din Focșani, substituită Curței din București, a trebuit să ia procedura dela pronunțarea deciziei No. 200 din 1864 care și-a recăpătat existența prin casarea deciziei No. 103 din 1865 care o desființase; că, această procedură este prescrisă de art. 157 procedura civilă, care arată că judecata în opoziție se ia din momentul de când oponentul a lipsit; că, ne prezentându-se la judecată Mărunțeanu, avocatul epitropiei ar fi putut cere respingerea opoziției ca nesustținută și Curtea putea confirma pur și simplu decizia No. 200 din 1864; că, însă, epitropia, fața cu decizia Curței de casație, a voit să probeze chiar în neștiința lui Mărunțeanu temeiul opunerii sale la plata legatului, ceea ce Curtea a încuviințat, și ca urmare dânsa a pierdut din vedere în ce stadiu se află procedura înaintea sa, și se pronunță ca și cum pentru întâia oară procesul se judeca în apel,

căci dă o hotărâre prin al cărei dispozitiv declară că admite apelul epitropiei și reformă sentința tribunalului de Buzău respingând reclamația lui Mărunțeanu, deși aceasta se hotărâse prin decizia No. 200 din 1864 necasată;

Văzând deci că Curtea de Focșani, judecând opoziția lui Mărunțeanu în absența lui, implicit i-a respins opoziția prin decizia No. 59 din 1866, deși nu face nici o vorbire despre dânsa; că, legea prevede anume căile de reformare a hotărârilor, și altele nu se pot acorda nici creia de judecător prin greșita aplicare a regulilor de procedură, chiar dacă părțile împincinate ar consimți fie expres, fie în mod tacit prin luare de concluzii în instanță; că, nu se probează că avocatul epitropiei a avut împuternicire să renunțe la beneficiul deciziei No. 200 din 1864, care era favorabilă epitropiei, dar chiar dacă s'ar dovedi aceasta, instanța judecătorească nu poate încuviința o călcare de lege pronunțându-se din nou asupra afacerii în judecata opoziției și în lipsa oponentului spre a-i putea da din nou dreptul de opoziție; că, prin urmare, deși decizia opozată No. 59 din 1866, acordă lui Mărunțeanu dreptul de opoziție, această mențiune trebuie considerată ca nescrisă, ca orice cale de atac nepermisă de lege și acordată de tribunal, după cum lipsa de mențiune a căiei de atac nu închide părții dreptul a se folosi de calea dată de lege (art. 324 pr. civilă);

Văzând din cele expuse că Mărunțeanu a introdus o opoziție la decizia No. 200 din 1864, care s'a judecat odată la cu Curtea de București, și după casare a doua oară la Focșani prin decizia opozată No. 59 din 1866, nici Mărunțeanu, nici meștenitorii săi nu sunt în drept a introduce opoziție la această decizie în care judecata a fost chemată să se pronunțe asupra opoziției lui Mărunțeanu, față cu dispoziția categorică a art. 158 din procedura civilă; că, din împrejurarea că decizia opozată nu se exprimă în termenii acestui articol «respinge opoziția», nu se poate deduce că partea câștigă dreptul de opoziție expres oprit de lege, căci pe de o parte, termenii legii nu sunt sacramentali, iar pe de altă parte este de ajuns să se constate că părțile în ziua judecătoarei se aflau în stadiul de procedură numit opoziție și că hotărârea s'a pronunțat asupra opoziției părții care lipsește din nou;

Văzând că obiecțiunea oponentilor că trebuie să li

se admită opoziția pentru că în lipsa lor s'a admis-dovada cu martori, nu este întemeiată, căci neglijența sau nevoința părții de a se prezenta spre a-și susține opoziția nu-i poate crea dreptul la opoziție contrar articolului citat 158 pr. civilă, și apoi, în de finitiv, rezultatul e acelaș — respingerea pretenției lui Mărunțeanu — fie și cu probele administrate din nou, fie numai cu dovezile aduse la Curtea de București când s'a pronunțat decizia No. 200 din 1864;

Văzând că nu este întemeiată nici obiecțiunea oponentilor că acest incident a fost judecat și respins de Curtea din Galați, căci din lucrări se vede că înaintea acelei Curți s'a discutat admisibilitatea opoziției față cu opoziția făcută de defunctul Mărunțeanu și pusă la dosar ca tardivă; că, incidentul astfel cum e formulat astăzi, de neadmisibilitatea opoziției la decizia No. 59 din 1866 a Curții de Focșani, pe temeiul art. 158 din procedura civilă, s'a pus pentru întâia oară înaintea Curții de Craiova și acum înaintea Curții din Iași; că, acest incident nu este din acele care se acoperă dacă nu se propun *in lumine litis*, cum cere art. 111 pr. civilă, ci, fiind întemeiat pe o dispoziție prohibitivă a legii, este de ordine publică și constituie un mijloc de epărare care poate fi propus în orice stare a procesului, prin urmare și înaintea acestei Curți, care prin efectul casării astăzi judecă în locul Curții de Galați și care la rândul său a fost substituită Curții de București; că, așa fiind, incidentul de neadmisibilitatea opoziției moștenitorilor lui T. Mărunțeanu, la deciziunea No. 59 din 1866, este întemeiat.

Pentru aceste motive, redactate de d-l consilier Em. Cernătescu, decide, etc.

Semnați; Em. Cernătescu, N. Leonescu, D. Gregorovici.

Opiniune

Având în vedere incidentul ridicat de Casa Școalelor de a se respinge ca inadmisibilă opoziția făcută de moștenitorii defunctului Tache Mărunțeanu contra diciziunei Curții de Focșani No. 59 din 1866;

Considerând că prin decizia No. 59 din 1866, nu s'a judecat la Curtea de apel din Focșani opoziția lui Tache Mărunțeanu, contra deciziei cu No. 200 din 1864, a Curții de apel din București secția I, ci s'a judecat din nou apelul făcut de epitropia Casei de-

functului Crăciunescu, contra sentinței No. 51 din 1858 a tribunalului Buzău, și în urma concluziilor ce a pus acea epitropie și a dovezilor ce a produs, Curtea da apel din Focșani, judecând în drept și în fapt pe baza art. 38 din Codul Caragea, a dat câștig de cauză epitropiei Casei defunctului Crăciunescu. Că, astfel fiind, opoziția făcută de moștenitorii defunctului Tache Mărunțeanu era admisibilă, întrucât nu era făcută contra unei decizii ce judecase opoziția lui Tache Mărunțeanu și deci nu s'a violat dispozițiile art art. 158 pr. civilă.

Pentru aceste motive, subsemnații am fost de părere a se respinge incidentul de neadmisibilitatea opoziției și a se intra în fondul procesului.

Semnați: I. T. Burada, D. Antonescu.

JUDECĂTORIA OCOLULUI BILCIUREȘTI (DÂMBOVIȚA)

Audiența dela 9 Aprilie 1913

Judecător, C. M. Ionescu

Costache Nica cu Ștefan Marin Badea și alții.

EXECUȚIUNE. — PUNERE ÎN POSESIE. — ACȚIUNE ÎN ANULARE. — TERTIL. — ART. 403 PR. CIVILĂ.

Potrivit dispozițiilor art. 403 pr. civilă, odată ce cel din urmă act al executării s'a săvârșit, nu se mai poate primi nici o contestație asupra executării, cel din urmă act al executării fiind încheerea prin care instanța constată efectuarea executării. De unde urmează că nu mai este admisibilă nici chiar calea acțiunii principale în anularea executării, când partea deposedată a avut cunoștință de acea executare.

În ce privește pe cei de al treilea cari nu au figurat sau nu au fost reprezentați în proces, pentru aceștia calea contestațiunii fiind facultativă, ei pot să uzeze fie de această cale, fie de calea acțiunii principale, exercitând acțiunea posesorie sau în revendicare și invocând principiul relativității lucrului judecat.

Judecata,

Având în vedere acțiunea civilă de față intentată de Costache Nica din comuna Cojasca prin petiția înregistrată la No. 3904 din 1912 în contra lui Ștefan Marin Badea și alții;

Având în vedere că, prin această acțiune, numitul reclamant cere să se declare nulă și fără nici un efect conform art. 735 și urm. pr. civilă, întreaga procedură de urmărire, punere în posesie, făcută în exe-

cutarea cărței de judecată civilă No. 1311 din 1905 a judecătoriei ocolului Târgoviște, și No. 707 din 1907 a aceluiaș ocol, declarându-se nule și aceste cărți de judecată împreună cu titlurile executorii puse pe dânssele, întru cât urmărirea și punerea în posesie este făcută în baza unor titluri și investiții cu formula executorie absolut nule, restituindu-i-se ca consecință cele 2 hectare 50 arii de care a fost deposedat;

Ascultând pe părți în susțineri și văzând refuzul lor de a se împăca;

Având în vedere că din lucrările și actele aflate la dosarul cu No. 1907 din 1903 al judecătoriei ocolului Târgoviște, se constată în fapt următoarele:

Considerând că acestea fiind faptele, mai înainte de a cerceta dacă cartea de judecată eră sau nu definitivă în momentul investiției ei cu formula executorie și deci legal ori ilegal investită, cesiunea ce urmează a fi examinată, este aceea de a se ști: dacă odată ce cel din urmă act de executare s'a terminat (închierea prescrisă de art. 403 pr. civilă), mai este admisibilă chiar calea acțiunii principale în anularea executării (punerii în posesie) când partea deposedată a avut cunoștința de această executare (cesiune pusă din oficiu în desbaterea părților);

Având în vedere că nu se constată că reclamantul C. Nica a avut cunoștința de executarea cărței de judecată No. 1311 din 1905 sus zisă;

Considerând că, potrivit dispozițiilor art. 403 din pr. civilă, odată ce cel din urmă act al executării s'a săvârșit, nu se va mai primi nici o contestație asupra executării, cel din urmă act de executare fiind încheierea prin care instanța constată efectuarea executării (Vezi și art. 15 și 17 din legea pentru împedecări din 22 Aprilie 1852),

Că, creind această decădere, analoagă cu cea din art. 320 pr. civilă, legiuitorul a voit într'un interes suprem social să pună capăt neînțelegerilor dintre părți, ca litigiile să ia odată sfârșit, ca cel ce a dobândit o hotărâre judecătorească și a executat-o, să nu se mai vadă expus la o nouă judecată din partea părții potrivnice, care neatacând executarea, de care a avut cunoștința în timp util, este presupus că a renunțat în mod tacit la mijlocul creat de legiuitor în favoarea sa (art. 399, 400 și urm. pr. civilă), mulțumindu-se pe executarea săvârșită; ori, dacă am admite, după cum susține reclamantul prin avocatul său, că acela căruia calea contestației este închisă, este îndrept ca uzând de dispozițiile art. 735 al. 2 din pr. civilă, să ceară pe calea unei acțiuni principale anularea executării pentru motivul că s'ar fi violat dispozițiile prohibitive ale unor texte de lege a căror violare ar atrage după sine anularea executării (în speță dispozițiunea art. 373 și 374 din pr.

civilă), ar fi ca scopul legii să nu mai fie atins, ca dispozițiunile art. 403 să devină cu totul iluzorii, textul legii o literă moartă, căci nimic mai ușor pentru cel ce a decăzut din dreptul de a face contestație, decât să ia calea acțiunii principale în anulare spre a ajunge la acelaș scop, eludând cu modul acesta dispozițiunile clare și precise din art. 403 pr. civ.;

Că, raționând mai adânc, ce este în realitate această acțiune, prin care se cere anularea punerii în posesie ca făcută în baza unei hotărâri investită ilegal cu formula executorie, decât tot o contestație, principală să-i zicem, — botezată însă de reclamant în interesul cauzei acțiune principală —, împotriva executării, că ar fi prematură, mai înainte ca hotărârea să fi rămas definitivă; or, dacă este o adevărată contestație, îi trebuie aplicată decăderea din art. 403, care fiind înscris în urma art. 399, 400 și 401, este aplicabil atât contestațiilor principale, adică acelea care se îndreaptă împotriva hotărârii, fără a fi la mijloc vreoa altă instanță, fără ca hotărârea să fie pusă în executare, cât și celor incidente, adică acelea cari se îndreaptă în cursul unui alt proces în mod incidental sau în cursul executării (Chebaczi, vol. II, No. 126, pag. 130, No. 173, pag. 195), atât celor privitoare la formele de executare (urmărire) cât și la însuși titlul ce se execută și prin consecință această acțiune urmează a fi respinsă ca inadmisibilă;

Că, de alt-fel, chiar înalta Curte de casație prin decisiunea dată în secții-unite, publicată în Barozzi, vol. II, No. 254 pag. 370, și citată de reclamant în favoarea celot susținute de dânsul, spune că cererile pornite în baza art. 735 pr. civ. de a se declara nule citațiile sau alte acte de procedură, constituiesc virtualmente niște adevărate contestații, care nu au nevoie de o prealabilă cerere de executare a sentinței; or, incontestabil că reclamantul de azi putea prea bine să fi cerut chiar anterior comunicării somației și executării anularea formulei executorie, din cauză că hotărârea n'ar fi fost rămasă definitivă și o asemenea cerere nu i s'ar fi putut respinge ca prematură, pe motiv de a aștepta mai întâiu punerea în executare a hotărârii, întru cât avea tot interesul de a împedeca prin aceasta executarea acelei hotărâri, de a face să nu mai existe împotriva sa un titlu executoriu isbit de nulitate, așteptând până ce partea adversă ar fi avut plăcerea să-l pună în executare; când însă executarea s'a săvârșit și confirmat, art. 403 se opune de a se mai ataca executarea și înalta Curte prin decisia menționată, nu decide că și în acest caz acțiunea în anulare ar fi admisibilă, după cum susține reclamantul;

Considerând că concluziile puse de reclamant pot fi în adevăr întemeiate în ce privește terțiile persoane, cari nu au figurat sau cari n'au fost reprezentate în proces; pentru acestea putem zice că contestația este utilă însă *facultativă*, putând, după cum interesul reclamă, fie să useze de această cale, fie să ia calea acțiunii principale, exercitând acțiunea posesorie ori de revendicare, invocând principiul relativității lucrului judecat (art. 1201 c. civ.; vezi cod. de proc. adnotat de Dan, art. 399, expunerea de motive, precum și diferitele sisteme expuse de Chebapci, vol. II, pag. 122 și urm. No. 118—122); pentru cei ce însă au figurat în proces sau au fost reprezentați, contestația este necesară și obligatorie spre a ataca și sfârâma executarea, și dacă n'a introdus-o în termen util având cunoștință de executare, calea unei osebite acțiuni este inadmisibilă (vezi expunerea de motive de la art. 375 pr. civ.; cod, proc. civ. adnotat Dan, pagina 847; Chebapci, vol. II, No. 122, pag. 126);

Considerând, în fine, că chiar dacă am presupune că este de discutat chestiunea, că atunci când s'ar cere și obține pe calea principală anularea titlului în baza căruia se face executarea, aceasta ar avea de efect reintegrarea celui deposedat în drepturile de mai înainte, discuțiune ce are loc mai ales cu ocaziunea vânzării silite imobiliare, când cel expropiat, deși n'a făcut contestație conform art. 525 pr. civ., însă, dobândind pe calea principală anularea titlului, ar putea obține anularea ordonanței de adjudecare și restituirea imobilului (Chebapci, vol. III, No. 211—213, pag. 232, diferite sisteme, cod. proc. adnotat Dan pagina 672 No. 1 și 2). O asemenea discuțiune nu poate însă avea loc în speță, întru cât reclamantul nu mai cere azi anularea hotărârei însăși, nu mai deneagă orice valoare juridică cărței de judecată No. 1311/905, ca pronunțată fără citarea sa, ci se mărginește pur și simplu a cere anularea punerii în posesie, ca făcută pe baza unei hotărâri nelegal investită cu formula executorie; hotărârea însă rămâne în picioare, socotită și de dânsul ca perfect valabilă, susceptibilă numai de reformare pe calea apelului, putând prin urmare, spre a remedia răul, să fi apelat sau să apeleze dacă bine înțeles nu va fi pierdut și acest drept, în care caz n'are decât să-și impute și hotărârea primei instanțe și, obținând reformarea pe această cale, ar dobândi și restituirea imobilului de care a fost de-

posedat, caz identic cu acela când pronunțându-se o hotărâre de prima instanță cu execuție provizorie și executându-se, și apoi reformându-se în apel această hotărâre, reformarea are de efect ca toate actele făcute în baza primei hotărâri să devie nule și neexistente și tot astfel când se casează o hotărâre pusă în executare (art. 63 din legea organică a Curței de casație).

Considerând că, din cele ce preced, stabilindu-se neîndoelnic că executarea hotărârei No. 1311/905, (punerea în posesie) nu mai poate fi atacată și anulată prin acțiunea de față, întru cât cel din urmă act al executării s'a terminat fiind îndeplinite prescripțiile art. 602 c. pr. civ. partea finală și art. 403 același cod, devine inutil și fără interes a mai cerea și decide dacă formula executorie pusă pe această hotărâre este sau nu valabilă, aceasta neschimbând soluția pricinii;

Că, așa fiind, această acțiune se privește ca inadmisibilă și urmează a fi respinsă ca atare.

Pentru aceste motive, respinge ca inadmisibilă acțiunea.

Semnat: C. M. Ionescu.

INALTA CURTE DE JUSTIȚIE DIN ANGLIA

Audiența dela 26 Aprilie 1912

HOTĂRÂRE STRĂINĂ. — EXECUTAREA EI ÎN ANGLIA. — CONTROL JUDECĂTORILOR ENGLEZI. — COMPETINȚA TRIBUNALELOR STRĂINE. — ART. 374 PR. CIV. ROM.

Înainte de a admite executarea unei hotărâri străine în Anglia, judecătorul englez trebuie să se asigure că această hotărâre a fost dată de un tribunal competent și după formele proteguitoare ale dreptului părților litigante.

El nu are însă să verifice dacă soluția admisă de judecătorii străini este sau nu conformă principiilor admise în Angliera. Cu atât mai puțin el trebuie să examineze dacă tribunalul străin a interpretat bine sau rău legile țării sale.

(Din *Journal Clunet*, anul 1913, p. 634).

Observațiune. — Vezi asupra executării hotărârilor străine în România, C. București și Galați, *Dreptul* din 1912, No. 22 și 46. Recursul făcut în contra acestei din urmă decizii a fost respins prin decizia publicată în acest număr al *Dreptului*. Mai vezi asupra acestei chestiuni, o altă decizie a Curței de casație (21 Noembrie 1912), *Dreptul* din 1913, No. 18. Art. 374 din procedura civilă, care a dat loc la dificultăți, este explicat cu multe detalii de d-l D. Alexandresco, în tom. VII al Coment. sale de drept civil, p. 459 urm.

S. R.